

RESIDÈNCIA
D'INVESTIGADORS

CSIC

Delegació a Catalunya

Amb la col·laboració

Obra Social "la Caixa"

CENTRE D'ESTUDIS AVANÇATS DE BLANES

DILLUNS DE CIÈNCIA

DE QUINA MANERA ELS HUMANS ESTEM TRANSFORMANT LA TERRA: L'ERA DE L'«ANTROPOCÈ» - IV

CICLE DE CONFERÈNCIES
(del 8 al 29 de maig de 2017)

«La sisena gran extinció està en marxa», «La Humanitat devora cada any recursos que són equivalents a un planeta i mig», «La Terra ha perdut més de la meitat dels seus animals salvatges des de 1970», «La jirafa, amenaçada després de perdre un 40% de població en 30 anys», «La catàstrofe de l'Àrtic», «Com alimentar 10.000 milions de persones l'any 2050», «La societat de consum arrasa la biodiversitat», «Un iceberg de 5.500 km² està a punt de desprendre's del continent antàrtic», «Viure a 50 metres d'una autopista augmenta un 7% el risc de demència». Aquests titulars de notícies dels darrers mesos de 2016 posen de manifest l'impacte, cada cop més gran i important, de l'activitat humana sobre el medi ambient i la natura en general, en totes les seves dimensions. Aquesta incidència està arribant a nivells insospitats, mai vistos al llarg de la història. Les conseqüències són a tots els nivells, fins al punt que aquest impacte

Totes les conferències tindran lloc a les 18:30 h,
a la Sala d'Actes de la Residència d'Investigadors CSIC-Generalitat de Catalunya,
carrer Hospital 64, Barcelona. Tel. 93 443 27 59
www.residencia-investigadors.es

ha propiciat que en el món científic ja es pugui parlar, fins i tot, d'una nova era geològica que es coneix com a «antropocèn», concepte sobre el qual hi ha punts de vista diferents.

La Ciència està estudiant aquest impacte des de diversos vessants, ja que la sostenibilitat del planeta i, per tant, de la mateixa Humanitat està cada cop més en qüestió.

«Dilluns de Ciència» es fa ressò d'aquesta problemàtica, per la qual cosa les conferències d'aquest cicle volen donar a conèixer l'extensió i l'impacte humà en terres, aigües i atmosfera. El conjunt de conferències vol posar de manifest que el coneixement científic és, possiblement, un dels millors instruments per tal d'articular polítiques i actuacions de tot ordre per aturar o, si més no, intentar canviar els efectes d'aquest impacte.

Programa

* 8 de maig

Future Earth: resposta coordinada de la comunitat científica internacional al desafiament del canvi global

Dr. EMILIO O. CASAMAYOR
(CEAB-CSIC)

Future Earth és una plataforma científica internacional que emergeix després de més de dues dècades de col·laboració reeixida dels comitès de Canvi Global WCRP, IGBP, DIVERSITAS i IHDP, i que està patrocinada entre uns altres pel Consell Internacional per a la Ciència (ICSU), diferents Programes de les Nacions Unides i l'Organització Meteorològica Mundial. Apareix com a resposta a la crida del Grup Global de Sostenibilitat de l'ONU per fomentar una iniciativa científica mundial que enforteixi la interfície entre els gestors dels béns públics i la ciència, orientada a solucions i amb decisions informades basades en evidències. Fruit dels treballs previs dels comitès de canvi global s'han implementat, en les agendes internacionals i locals i en el dia a dia dels mitjans de comunicació, diferents termes científics lligats al canvi global i el concepte de límits operatius del sistema Terra. L'aproximació proposada es basa en conceptes de codisseny, coproducció, governança adaptativa i responsabilitat

social del científic i el seu paper assessor en els assumptes públics. Es busca treballar en la interfície gestió-intervenció/recerca fent que la participació entre els diferents actors sigui realment mútua, tant en el disseny de la recerca com en la planificació i seguiment de les intervencions. Es mostraran alguns exemples de com aquestes actuacions poden ser no solament necessàries sinó també possibles.

* 15 de maig

Globalització i mobilitat humana: factors de risc en la transmissió de malalties per mosquits

Dr. FREDERIC BARTUMEUS

(CEAB-CSIC)

El comerç mundial i els viatges han accelerat la propagació dels mosquits transmissors de malalties com ara Zika, Dengue, o Chikungunya, amb serioses implicacions per a la salut humana. Aquests mosquits invasors han substituït el seu hàbitat natural, que són les selves tropicals, per la jungla urbana. Explicarem com són capaços d'explotar diversos canals de transport humans i prosperar en hàbitats dominats per l'home. També parlarem de quines mesures de vigilància i control s'apliquen per evitar riscos epidemiològics i com la pròpia ciutadania hi pot contribuir.

* 22 de maig

Natura i conservació de l'alta muntanya

Dr. MARC VENTURA

(CEAB-CSIC)

Per la seva ubicació relativament allunyada de les grans ciutats podem pensar que l'entorn natural de l'alta muntanya es troba en un bon estat de conservació. Tanmateix, l'estudi d'aquest entorn natural ens mostra que també s'ha vist alterat per l'acció de l'home. En el cas particular dels ambients aquàtics d'alta muntanya dels Pirineus aquesta percepció està especialment esbiaixada a causa d'un cert desconeixement de la riquesa natural i de la seva fragilitat deguda a alteracions provocades per l'home. En aquesta conferència es farà una breu introducció de les principals característiques d'aquests ambients aquàtics i de les principals amenaces que els han afectat al llarg de la història. També es descriuran les accions que s'estan duent a terme en el marc del projecte LIFE+ LIMNOPIRINEUS per

millorar l'estat de conservació d'aquests ambients aquàtics i minimitzar-hi l'impacte de l'empremta humana.

* 29 de maig

Els paisatges marins abans de l'arribada de l'home: el rol dels megaherbívors

Dra. TERESA ALCOVERRO

(CEAB-CSIC)

Una de les característiques que defineixen més clarament l'«Antropocè» és l'extinció de la megafauna, sobretot fora del continent africà. A l'inici de l'arribada dels humans s'inicia una extinció massiva de la megafauna (l'extinció del Quaternari) que inclou espècies carismàtiques com els mamuts o els tigres de dents de sabre, per posar-ne alguns exemples coneguts. Altres espècies no s'extingeixen del tot, però les seves poblacions es redueixen sota mínims. Les plantes i els ecosistemes que tenim ara són segurament molt diferents dels que teníem aleshores, quan aquesta megafauna, i especialment els megaherbívors, eren dominants. Després d'aquestes extincions les praderies, similars a la sabana africana, han estat substituïdes per boscos en els ecosistemes terrestres. En aquesta conferència parlarem d'un aspecte encara més desconegut de l'«Antropocè»: les extincions massives dels megaherbívors marins i les possibles conseqüències en els seus hàbitats naturals, les praderies d'angiospermes marines.